832/09

Den 30. november 2009 blev i sag nr. 75.506:

xxxx xxxxx xxxxxx xx xxxxxxxx
xxxxxxxxx xxx xxxxxxx
xxxxxx x
xxxx xxxxxxxxx

mod

PensionDanmark
Langelinie Allé 41
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Livsarvingerne efter forsikringstageren, der har haft livsforsikring i PensionDanmark, klager over selskabets afvisning af at udbetale dødsfaldssummen.

Klagernes advokat har ved skrivelse af 22/1 2009 redegjort for sagen som følger:

> "Afdøde havde oprettet en pensionsordning i PensionDanmark med 'nærmeste pårørende', som begunstiget ved død, således som denne bestemmelse skulle forstås efter pensionsopsparingslovens § 5 og forsikringsaftalelovens § 105, før lovændringen pr. den 1. januar 2008.
>
> Livsforsikringsordningen vil udløse et beløb på kr. 200.000,00, som PensionDanmark har valgt at deponere, indtil der foreligger klarhed over, hvorvidt beløbet skal udbetales til mine førnævnte klienter eller den med afdøde på tidspunktet samlevende …
>
> Afdøde var beskæftiget som langturschauffør og arbejdede som sådan til december måned 2007.
>
> Afdøde blev indlagt på hospitalet i … den 2. januar 2008. Han blev opereret den 3. januar 2008 og modtog den 17. januar 2008 besked om, at der var konstateret uhelbredelig lungehindekræft. Dette er som bekendt en meget smertefuld og uhelbredelig sygdom. Han var indlagt på hospitalet i … i hele januar måned og kom herefter i hård kemobehandling på Rigshospitalet hver tredje uge fra januar måned og til dødstidspunktet, idet han var indlagt på Rigshospitalet 4 dage af gangen.
>
> Mine klienter har beskrevet afdødes tilstand i forbindelse med kemokurene, således at han var 'ganske ved siden af sig selv', når han var hjemme … I tiden fra han blev opereret, og til dødsfaldet [den 23. august 2008], var han nærmest 'passiv' i enhver henseende. Han kunne ikke deltage i sædvanlig konversation og fulgte ikke med i noget som helst.

Som følge af den konstaterede, uhelbredelige sygdom, bad afdøde mine to klienter om at komme på besøg i afdødes hjem den 19. januar 2008 på [hjemadressen]. Til stede var også afdødes samlever gennem de senere år, …, idet afdøde ønskede at drøfte situationen med børnene.

Afdøde oplyste da, at der ikke var udfærdiget testamente, og at han heller ikke så anledning hertil. Alt, hvad han ejede og havde, skulle tilfalde de to børn. Det gjaldt dog ikke en gensidig gruppelivsforsikring i Forsikringsaktieselskabet Alka Forsikring. [Samleveren] er fabriksarbejder, og denne gruppelivsforsikring var tegnet gennem Fagforeningen, 3F.

Afdøde havde yderligere kapitalpensioner i bank og pension i PensionDanmark. Pensionerne blev ikke særskilt drøftet; men børnene, der var klare over, hvorledes pensionsforholdene var, og hvorledes der ville blive forholdt hermed på udbetalingstidspunktet, nemlig at udbetaling skulle ske til dem, var ganske klare over, at afdøde med tilkendegivelsen af 'alt', mente, at beløbene skulle udbetales til børnene. Kapitalpensionerne har børnene, mine klienter, også oppebåret. Rent faktisk bad afdøde [datteren] om at undersøge, hvad der gjaldt om forsikringer efter den nye arvelov, hvis ikrafttræden han havde kendskab til. [Datteren] undersøgte lovgivningen og konstaterede, at de ændringslove, der tilgodeså en med afdøde samlevende på dødstidspunktet, først havde betydning for begunstigelsesindsættelser, foretaget efter lovens ikrafttræden. Hermed var afdøde tilfreds, da han fik dette at vide under hospitalsophold i …

Alle betragtede herefter udbetalingsordningen som lovsikret, og ingen forestillede sig, at der kunne komme ændringer i forsikringspolicen med PensionDanmark.

Angiveligt i januar måned 2008 - medens [nu afdøde forsikringstager] var indlagt på hospital - fremkom en ny pensionsoversigt, hvor det med småt på bagsiden er skrevet hvem nærmeste pårørende er, nemlig:

'Der gælder nye regler for nærmeste pårørende. Nærmeste pårørende er ægtefælle, samlever (hvis man har fælles børn eller har boet sammen i mindst 2 år), børn, børnebørn eller andre arvinger. Hvis pengene skal udbetales til andre, kan du ændre det på www.pension.dk/din egen pension".

Det kan ifølge mine klienter lægges til grund, at afdøde intet kendskab har haft til denne ændring i pensionsordningen, og mine klienter er først blevet gjort opmærksomme herpå ved henvendelsen til PensionDanmark efter dødsfaldet.

Jeg vedlægger kopi af den nævnte pensionsoversigt, der i det væsentlige er i røde farver og i øvrigt prydet med farvefotos af glade mennesker i erhvervsmæssigt arbejdstøj. Pensionsoversigten består af 6 sider, og diktatet ovenfor er hentet fra side 6, bageste side, hvor det som det fremgår er skrevet med ganske små typer.

Som bilagene … vedlægger jeg kopier af to skrivelser fra PensionDanmark til undertegnede advokat af den 22. december 2008 og af den 15. januar 2009.

Sagen forelægges hermed for Ankenævnet for Forsikring med påstand om, at ændringen af begunstigelsen pr. 1. januar 2008, ikke er gyldig.

Jeg gør således gældende, at forsikringsaftalelovens § 105a, jf. lov nr. 516 af 6. juni 2007, jf. § 5a i pensionsopsparingsloven, lov nr. 516 af 6. juni 2007, først finder anvendelse på begunstigelsesindsættelser, der er foretaget efter lovens ikrafttræden.

[Forsikringstageren] har aldrig indsat samleveren som begunstiget. Han har indrettet sig på, at børnene var de begunstigede, således som reglerne var før den 1. januar 2008, og følgelig har der ikke været anledning til at ændre herpå.

Nok er de generelle forsikringsvilkår med PensionDanmark fastsat i samråd med faglige organisationer; men som citatet i policebestemmelsen ovenfor ikke fastsat anderledes, end der er plads til individuelle hensyn.

Forsikringsvilkårene må anses som forbrugeraftaler, og reglerne i aftalelovens kapitel 4, finder følgelig anvendelse. Med henvisning til aftalelovens § 38b, må jeg således gøre gældende, at boet ikke er bundet af det ensidige policevilkår, som PensionDanmark har fastsat. Almindelige principper i forbrugeraftaleforhold, jf. for så vidt princippet i forbrugeraftalelovens § 4, frakender gyldigheden af en retstilstand, hvorefter en adressat kan rette henvendelse om, at en nærmere bestemt kontrakt er indgået, hvis ikke adressaten inden en vis frist - eller i øvrigt - tilkendegiver, at han ikke ønsker at være bundet af den bestemmelse, som nævnes.

Den ændrede bestemmelse er ikke forklaret i detaljer i det fremsendte brochuremateriale, og bestemmelsen er uforståelig for lægmand.

Der har ikke været nogen tydelig tilkendegivelse af ændringsmeddelelsen; men blot en almindelig forsikringsoversigt, som alle mennesker, der har en forsikring, modtager i begyndelsen af et nyt år. Der er tale om en 'Pensionsoversigt 2008' uden fremhævelse af ændrede vilkår. Når disse vilkår i lov er i modstrid med lovbestemmelser, der samtidig trådte i kraft, burde PensionDanmark være desto mere motiveret for tydeligt at gøre opmærksom på ændringen af forsikringsvilkårene med 'tilbagevirkende' kraft. Endelig henviser jeg til, at det EU-direktiv, der danner grundlag for aftalelovens § 38c, netop frakender gyldigheden af kontraktvilkår hvis formål blandt andet er 'bindende for forbrugeren at fastslå, at denne har accepteret vilkår, som han rent faktisk ikke har haft mulighed for at stifte bekendtskab med inden aftalens indgåelse ... at tillade den erhvervsdrivende ensidigt at ændre kontraktvilkårene uden gyldig og i aftalen anført grund ...'. Afdødes særlige forhold i tiden fra omkring årsskiftet 2007/2008, bør også tillægges betydning."

Selskabet har ved skrivelse af 10/2 2009 hertil bl.a. bemærket:

"PensionDanmark er et arbejdsmarkedsrelateret pensions- og livsforsikringsselskab, jf. lov om finansiel virksomhed § 307, som fuldt ud ejes af forsikringstagernes faglige organisationer. Der er tale om en pensionsordning, der har obligatorisk medlemskab i kraft af det enkelte medlems ansættelsesforhold og den gældende overenskomst på arbejdspladsen, der har vedtaget PensionDanmark til at varetage pensionsordning for de ansatte.

Selskabets ejerkreds er som følge af selskabskonstruktionen, jf. lov om finansiel virksomhed § 307, overenskomstparterne, og PensionDanmarks bestyrelse består af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, som derigennem alene skal varetage deres respektive medlemmers interesser i forhold til pensionsordningen.

Selskabets bestyrelse - overenskomstparterne - fastlægger rammerne for den overenskomstaftalte pensionsordning, herunder begunstigelsesbestemmelsen, og optræder i den henseende som fuldmægtige på medlemmernes vegne, som de i øvrigt gør det i forhold til andre bestemmelser i overenskomsten på det pågældende fagområde i overensstemmelse med den danske model.

De bestyrelsesgodkendte rammer for pensionsordningen, herunder medlemmernes individuelle valgmuligheder, udmøntes i forsikringsbetingelserne, som løbende - typisk en gang årligt - bliver ændret i overensstemmelse med de aftaler, der indgås af overenskomstparternes repræsentanter i selskabets bestyrelse, hvilket er præciseret i forsikringsbetingelserne § 1, stk. 7, hvoraf fremgår:

'Forsikringsbetingelserne træder uden varsel i kraft den 1. januar 2008, medmindre andet fremgår af den enkelte bestemmelse og erstatter tidligere gældende forsikringsbetingelser. Alle regler indeholdt i forsikringsbetingelserne kan uden varsel ændres efter beslutning i selskabet.'

PensionDanmarks bestyrelse traf således beslutning om en generel ændring af forsikringsbetingelserne § 6 - begunstigede, hvorefter 'nærmeste pårørende' blev ændret til personkredsen i forsikringsaftalelovens § 105a, hvorved samlevere med fælles bopæl i mindst 2 år eller med fællesbarn/børn blev foranstillet medlemmets børn i rækken af begunstigede efter 'nærmeste pårørende'.

Det betyder, at forsikringsbetingelserne siden 1. januar 2008 har indeholdt følgende bestemmelse om begunstigede, som gælder uanset tidspunktet for indtræden i pensionsordningen:

§ *6, stk. 4. Med mindre andet er aftalt mellem forsikringstageren og selskabet eller fremgår af lovgivningen, er begunstigede til forsikringstagerens samlede dødsfaldsdækning i selskabet forsikringstagerens 'nærmeste pårørende'.*

Ved forsikringstagerens 'nærmeste pårørende' forstås i nævnte rækkefølge, jf. forsikringsaftaleloven § 105 a:

- forsikringstagerens ægtefælle eller registreret partner
- forsikringstagerens samlever, hvis samlivet har varet mindst to år, eller forsikringstageren har fællesbarn med samleveren
- forsikringstagerens børn, eller
- forsikringstagerens arvinger ifølge testamente eller lov

Er der ingen arvinger i henhold til begunstigelsesbestemmelsen, testamente eller efter loven, udbetales engangsbeløbet, jf. § 21, stk. 13, til kollektivet.

Vilkåret om begunstigelse i forsikringsbetingelserne skal ses i lyset af, at overenskomstparterne har besluttet en optagelsesprocedure, hvorefter PensionDanmarks over 500.000 medlemmer er optaget uden individuel kontakt mellem selskabet og det enkelte medlem, men alene ved at de bidragspligtige virksomheder indbetaler pensionsbidrag for de omfattede lønmodtagere til selskabet.

PensionDanmark har ved medlemmets optagelse udsendt velkomstbrev, dækningsoversigt og information om pensionsordningen, bl.a. om begunstigede og medlemmets frie adgang til at ændre 'nærmeste pårørende' til den ønskede begunstigede. På selskabets hjemmeside findes desuden informationen 'hvem skal have pengene ved din død?' om begunstigede. Derudover får medlemmerne hvert år tilsendt en pensionsoversigt.

I pensionsoversigten 2008 blev samtlige medlemmer orienteret om, at begunstigede blev ændret med virkning fra 1. januar 2008 for alle medlemmer med 'nærmeste pårørende' som

begunstigede. Ændringsmeddelelsen var skrevet ind i pensionsoversigten på det sted, hvor der oplyses om hvilken begunstigede, medlemmet har 'valgt', ligesom der blev henvist til de påtrykte vilkår.

Vilkårene fremhævede, at *'der pr. 1. januar 2008 gælder nye regler for nærmeste pårørende. Nærmeste pårørende er ægtefælle, samlever (hvis man har fælles børn eller har boet sammen i mindst 2 år), børn, børnebørn, eller andre arvinger. Hvis pengene skal udbetales til andre, kan du ændre det på www.pension.dk/dinegenpension.'*

Afdøde … har således på et oplyst grundlag haft mulighed for at foretage en individuel begunstigelse. Hvis han ikke havde ønsket, at hans samlever, …, skulle være begunstiget til beløb fra PensionDanmark, kunne han nemt have ændret dette ved en individuel indsættelse af sine børn som begunstiget.

PensionDanmark gør sammenfattende gældende, at der er sket en gyldig ændring af forsikringsbetingelsernes § 6, stk. 4 om begunstigede til 'nærmeste pårørende' i henhold til forsikringsaftaleloven § 105a, stk. 1.

Til støtte herfor anføres,

at PensionDanmark som arbejdsmarkedspensionsselskab er underlagt overenskomstparternes beslutninger om ændringer af forsikringsbetingelserne, hvorfor overgangsreglen i lov nr. 516 af 16. juni 2007 (ændring af forsikringsaftalelovens § 105, stk. 5 til § 105a) ikke finder anvendelse i de tilfælde, hvor der er tale om en kollektiv obligatorisk arbejdsmarkedspensionsordning,

at det fremgår tydeligt af forsikringsbetingelserne, at disse kan ændres efter bestyrelsens ensidige beslutning, hvorfor det er de til enhver tid gældende forsikringsbetingelser, der finder anvendelse på en hændelse, herunder et dødsfald.

For så vidt angår klagerens anbringende om, at forsikringsvilkårene må anses som forbrugeraftaler og dermed er underlagt aftalelovens § 38b gøres det gældende,

at pensionsordningen i PensionDanmark er en kollektiv arbejdsmarkedspension med deraf følgende obligatorisk medlemskab via den gældende overenskomst for ansættelsesforholdet,

at der ved en forbrugeraftale i aftalelovens § 38b forstås en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv,

at aftaleparterne i rammeaftalen om pensionsordningen er PensionDanmark og de enkelte overenskomstparter, der via overenskomster har antaget PensionDanmark til at varetage administrationen af pensionsordningen, og at der dermed ikke foreligger et individuelt aftalegrundlag mellem PensionDanmark og den enkelte lønmodtager,

at pensionsordningen i PensionDanmark dermed ikke er omfattet af aftalelovens kapitel 4, herunder §§ 38b og 38c.

Som følge deraf gøres det endvidere gældende,

at PensionDanmark har foretaget en tilstrækkelig orientering af samtlige sine medlemmer, herunder også [forsikringstageren], ved fremsendelsen af pensionsoversigten 2008 indeholdende særlig orientering om ændringen af 'nærmeste pårørende',

at orienteringen tydeligt forklarer indholdet af 'nærmeste pårørende'-begrebet, og i øvrigt henviser og opfordrer medlemmerne til at ændre begunstigede, såfremt 'nærmeste pårørende' ikke ønskes,

at oplysningerne om [forsikringstagerens] helbredstilstand fra januar 2008 og frem til dødsdagen ikke kan føre til anden konklusion end, at han var orienteret om ændringen ved modtagelsen af pensionsoversigten, og at han inden sin død har haft rimelig tid til at sætte sig ind i betydningen heraf, herunder fremgår det også af sagens oplysninger, at han ønskede at sætte sig ind i reglerne, og

at PensionDanmark som arbejdsmarkedspensionsselskab med overenskomstparterne som fuldmagtshavere for medlemmerne har været berettiget til at ændre forsikringsbetingelserne med den virkning, at begunstigelsesbestemmelsen er ændret pr. 1. januar 2008 for ethvert medlem med 'nærmeste pårørende' som begunstiget, dvs. 'nærmeste pårørende' er personkredsen efter forsikringsaftaleloven § 105a, og tidspunktet for medlemsoptagelsen er således ikke relevant ved vurderingen af hvem, der er indsat som begunstigede, og

at ændringen derfor fører til, at [forsikringstagerens] samlever … ved hans død den 23. august 2008 anses som begunstiget efter 'nærmeste pårørende' bestemmelsen i PensionDanmarks forsikringsbetingelser § 6, stk. 4.

For god ordens skyld kan det oplyses, at engangsbeløbet ved død på 170.000 kr. (netto) er deponeret."

Ved skrivelse af 4/3 2009 har afdødes tidligere samlevers advokat følgende indlæg i sagen:

"På vegne af min klient skal jeg fastholde, at der er sket en gyldig ændring af begunstigelsesbestemmelsen 'nærmeste pårørende' for [forsikringstagerens] vedkommende, samt at nærmeste pårørende derfor rettelig er [forsikringstagerens] samlever, …

På baggrund af advokat J.P.s sagsfremstilling skal jeg fremkommen med følgende supplerende sagsfremstilling:

Primo januar 2008 blev der taget en vævsprøve hos afdøde, hvor der blev konstateret lungehindekræft. Afdøde påbegyndte herefter ca. hver tredje uge behandlinger på Rigshospitalet, hvor behandlingerne foregik på den måde, at afdøde tog toget til København. Den følgende dag fik afdøde behandling, og tog herefter direkte med toget hjem. I perioden fra januar 2008 og indtil august 2008 har afdøde levet et mere eller mindre normalt liv, dog afbrudt af behandlingerne i København. Afdøde har således ugentligt deltaget i præmiewhist, aflagt besøg på den stedlige pub, deltaget i familiefester m.v. Det er således ikke korrekt som anført af advokat J.P., at afdøde har været ved siden af sig selv, har været passiv i enhver henseende, samt ikke deltaget i sædvanlig konversation og ikke fulgt med i noget som helst. Afdøde har tværtimod haft en vis tro på, at behandlingen skulle hjælpe, og har haft et godt samliv sammen med … i perioden fra januar 2008 og indtil august 2008.

På et tidspunkt i foråret 2008 foreviste afdøde [samleveren] en skrivelse, som han havde modtaget fra Pension Danmark, og anførte herefter: 'Se [samlever], jeg har sørget for dig'.

Det er i øvrigt min klients opfattelse, at afdøde på intet tidspunkt har drøftet forsikringsvilkårene hos Pension Danmark med sine børn, og det er min klients opfattelse, at afdøde har vidst - og ønsket -, at pensionsordningen blev udbetalt til min klient.

På min klients vegne gøres det derfor gældende, at udbetalingen fra Pension Danmark rettelig tilkommer [samleveren]"

Klagernes advokat har ved skrivelse af 9/3 2009 yderligere bemærket:

"Overfor PensionDanmarks oplysninger, kan jeg naturligvis ikke bestride, at pensionsordningen er en arbejdsmarkedsrelateret ordning, hvis vilkår i det væsentlige er forhandlet mellem PensionDanmark og afdødes organisation.

Men jeg gør gældende, at ordningen dog er så individuel, at det med den enkelte, personlige forsikringstager kan aftales mellem vedkommende og PensionDanmark, hvilken begunstigelsesordning, der skal være gældende.

PensionDanmark gør tilsyneladende gældende, at selskabet uden videre kan fravige arvelovens bestemmelser ved en ensidig tilkendegivelse overfor forsikringstageren, som denne vil være bundet af, hvis han ikke reagerer.

Opsparingsordningen er således ikke mere 'kollektiv', end at der kan træffes individuelle bestemmelser mellem pensionsselskabet og den enkelte forsikringstager. I denne relation er den enkelte forsikringstager 'forbruger', overfor forsikringsselskabet, således at det virker yderst betænkeligt, at anse afdøde som værende bundet, når han ikke reagerede inden en vis tid. Der er heller ikke tydeligt gjort opmærksom på, at opsparingsordningen indeholdt en radikal ændring af bestemmelsen om begunstigelse. PensionDanmark har således ikke fremlagt en særlig, individuel orienteringsskrivelse, hvilket kunne forventes, men alene indsat en bestemmelse blandt de mange, almindelige forsikringsbetingelser med lille skrift.

Forsikringsselskabets skrivelse har været forelagt afdødes børn, der har oplyst følgende:

at afdøde ikke engang vidste, hvordan man skulle tænde en computer, og han var heller ikke i besiddelse af en sådan,

at afdøde aldrig overfor nogen har omtalt ændringen i forsikringen, som blev udsendt i januar måned 2008,

at han efterfølgende bad sin datter undersøge hvilke regler, der var gældende efter den nye arvelov, og at han herefter accepterede, at det var uændrede regler på forsikringsområdet, der efter arveloven var gældende,

at afdøde var meget præcis med hensyn til, hvad samleveren skulle udtage. Ifølge afdødes børn var han klar over, at hvis samleveren arvede penge efter ham, ville hendes børn også - på sigt - arve ham, hvilket han bestemt ikke ønskede, og

at der ikke var fælles økonomi mellem parterne.

På grund af afdødes svære sygdom var det andre ting, der optog afdøde, og situationen stiller sig således herefter, at PensionDanmark ensidigt har ændret begunstigelsesbestemmelsen uden at sikre sig, at forsikringstageren accepterede denne.

Når et selskab som PensionDanmark administrerer meget store beløb for arbejdstagere, må det være en naturlig del af denne portefølje, at der indhentes skriftlig accept fra forsikringstagerens vedkommende på væsentlige ændringer i vilkårene for ordningen.

Det vil således være i strid med såvel aftaleretten som afdødes ønsker, hvis summen skal udbetales til [samleveren]."

Ved skrivelse af 25/3 2009 til nævnet har selskabet hertil anført:

"Optagelsen i arbejdsmarkedspensionen sker ved, at arbejdsgiveren indberetter og indbetaler pensionsbidrag for de ansatte i overensstemmelse med gældende overenskomst.

I forlængelse af bidragsindbetalingen fremsender PensionDanmark velkomstmateriale til de nye medlemmer med en række oplysninger om pensionsaftalens generelle indhold samt en pensionsoversigt.

På grund af den aftalte automatiserede optagelsesprocedure, hvor PensionDanmark ikke forinden er i kontakt med medlemmerne, er det af overenskomstparterne i selskabets bestyrelse bestemt, at pensionsaftalen skal indeholde et standardvilkår om begunstigelse af nærmeste pårørende til sikring af, at udbetalingen ved medlemmets død tilfalder medlemmets efterladte - og ikke dødsboet.

Når PensionDanmark efter bestyrelsens beslutning ændrer begunstigelsen af nærmeste pårørende til den nye definition i forsikringsaftaleloven § 105 a, er der tale om en ændring af et standardvilkår, der er fastsat af overenskomstparterne, og ikke et individuelt aftalt vilkår med medlemmet.

Medlemmerne bliver derfor bundet af dette nye standardvilkår om begunstigelse på samme måde, som medlemmerne har været bundet af det hidtil gældende standardvilkår om begunstigelse.

Ændringen blev tydeligt adviseret på det enkelte medlems pensionsoversigt for 2008, hvoraf det for det første fremgik hvem, der er indsat som begunstiget, og for det andet blev det fremhævet, at der var nye regler for hvem, nærmeste pårørende er, og en specifik beskrivelse heraf.

Det enkelte medlem har naturligvis altid mulighed for at aftale en anden begunstigelsesbestemmelse med selskabet. De medlemmer, der allerede har aftalt en individuel begunstigelsesbestemmelse, har stadig den af dem valgte begunstigelsesbestemmelse, hvad enten begunstigelsesbestemmelsen er noteret før eller efter 1. januar 2008.

[Forsikringstageren] har imidlertid på intet tidspunkt kontaktet selskabet om en anden begunstigelsesbestemmelse og er derfor ved sin død omfattet af standardvilkåret om, at dødsfaldsudbetalingen sker til nærmeste pårørende, jf. forsikringsbetingelserne § 6, stk. 4, dvs. hans mangeårige samlever, …"

Af "Pensionsoversigt 2008" fremsendt til nu afdøde fremgår bl.a.:

9. 75.506

"**Hvis du dør**
Engangsbeløb ved dødsfald[1]. Dine efterladte får din opsparing efter afgift - dog mindst 200.000 kr.
Du kan ændre mindstebeløbet ved dødsfald på www.pension.dk/dinegenpension.

Engangsbeløbet ved dødsfald bliver udbetalt til:
Nærmeste pårørende. Der gælder nye regler for nærmeste pårørende. Se forudsætninger og vilkår.

1 Dine efterladte får udbetalt det viste beløb. Ved udbetaling til andre end ægtefælle eller registreret partner, skal der betales boafgift.

…
Forudsætninger og vilkår
Forudsætninger og vilkår på denne side er generelle. I pensionsoversigten kan du se, hvordan du og din familie er sikret, før og efter du går på pension.
Du kan læse mere om reglerne for udbetaling i forsikringsbetingelserne for PensionDanmark, brochuren Kort og godt om din pension fra februar 2007 eller senere oplag og på www.pension.dk/medlemmer. Din Pensionsoversigt 2008 erstatter alle tidligere oversigter fra PensionDanmark. Størrelsen af udbetalingerne ved førtidspension, kritisk sygdom og mindstebeløb ved dødsfald gælder normalt for et år ad gangen. Udbetalingen af de månedlige pensioner, herunder supplerende førtidspension og opsparingssikring, bliver reguleret en gang om året på baggrund af investeringsafkastet. Hvis du bliver hvilende medlem eller går på pension, stopper dine forsikringer.
…
Hvis du dør
Engangsbeløb ved dødsfald
Dine efterladte får udbetalt hele din opsparing efter 40 pct. i afgift. Dine efterladte er dog sikret et mindstebeløb.

Mindstebeløbet bliver sat ned med 25 pct., når du fylder 45 år, 50 pct. når du fylder 55 år, og når du fylder 65 år, vil dine efterladte ikke længere være sikret et mindstebeløb.

Nærmeste pårørende
Der gælder nye regler for nærmeste pårørende. Nærmeste pårørende er ægtefælle, samlever (hvis man har fælles børn eller har boet sammen i mindst 2 år), børn, børnebørn eller andre arvinger. Hvis pengene skal udbetales til andre, kan du ændre det på www.pension.dk/dineegenpension."

I forsikringsbetingelserne af 1/1 2008 hedder det bl.a.:

"**Generelle bestemmelser**
Forsikringstageren, forsikrede og ejer af forsikringen er den enkelte ansatte, selvstændige erhvervsdrivende mv.

Forsikringstageren modtager ved forsikringens oprettelse en pensionsoversigt og tilhørende generel informationsmateriale. En del af den generelle information om pensionsordningen findes i medfør af bekendtgørelse 1132 af 17. november 2006 om information om livsforsikringsaftaler på selskabets hjemmeside www.pension.dk. Oplysningerne beskriver til sammen pensionsordningen.

Pensionsoversigten og det tilhørende fremsendte informationsmateriale beskriver nærmere hvilke forsikringsydelser, forsikringstageren er omfattet af og beskriver endvidere de regler,

der gælder for udbetaling og fastsættelse af de enkelte forsikringsydelser, herunder aldersgrænser for udbetaling og tilkendelse af forsikringsydelser og regler for aftrapning af de enkelte forsikringsydelsers størrelse.

Forsikringstageren modtager hvert år en ny pensionsoversigt og tilhørende informationsmateriale, som annullerer alle tidligere fremsendte pensionsoversigter og tidligere tilsvarende informationsmateriale.

Ændringer i gældende regler meddeles forsikringstageren enten ved fremsendelse af den årlige pensionsoversigt og tilhørende informationsmateriale eller ved særskilt skrivelse.

For forsikringen gælder lovbekendtgørelse nr. 999 af 5. oktober 2006 med senere ændringer om forsikringsaftaler indeholdte bestemmelser og dansk rets almindelige regler, med mindre andet er bestemt i pensionsoversigten eller i forsikringsbetingelserne.

De gældende forsikringsbetingelser for PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab kan rekvireres ved henvendelse til selskabet eller kan udskrives fra selskabets hjemmeside www.pension.dk, hvor de findes under 'din egen pension'.

§ 1. Virkemåde

Stk. 1. Forsikringsbetingelserne gælder for forsikringer i PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab, herefter selskabet, som er oprettet på baggrund af kollektive overenskomster, aftaler og lignende, hvor forsikringen er en obligatorisk del af ansættelsesforholdet.

…

Stk. 7. Forsikringsbetingelserne træder uden varsel i kraft den 1. januar 2008, medmindre andet fremgår af den enkelte bestemmelse, og erstatter tidligere gældende forsikringsbetingelser. Alle regler indeholdt i forsikringsbetingelserne kan uden varsel ændres efter beslutning i selskabet.

…

§ 6. Begunstigede

…

Stk. 4. Med mindre andet er aftalte mellem forsikringstageren og selskabet eller fremgår af lovgivningen, er begunstigede til forsikringstagerens samlede dødsfaldsdækning i selskabet forsikringstagerens 'nærmeste pårørende'.

Ved forsikringstagerens 'nærmeste pårørende' forstås i nævnte rækkefølge, jf. forsikringsaftaleloven § 105 a:

- forsikringstagerens ægtefælle eller registreret partner
- forsikringstagerens samlever, hvis samlivet har varet mindst to år, eller forsikringstageren har fællesbarn med samleveren
- forsikringstagerens børn, eller
- forsikringstagerens arvinger ifølge testamente eller lov

Er der ingen arvinger i henhold til begunstigelsesbestemmelsen, testamente eller efter loven, udbetales engangsbeløbet, jf. § 21, stk. 1-3, til kollektivet."

Nævnet udtaler:
Nævnet er bekendt med, at der verserer en byretssag vedrørende forsikringsaftalelovens § 105 A og spørgsmålet om, hvorvidt en samlever under visse omstændigheder omfattes af begrebet "nærmeste pårørende", bl.a. som følge af vedkommende faglige organisations beslutning om ændring af begunstigelsesreglerne i allerede indgåede forsikringer. Den sag er på grund af sin principielle karakter begæret henvist til afgørelse ved landsretten.

Nævnet finder på denne baggrund, at nærværende sag vedrører sådanne principielle fortolkningsspørgsmål, at nævnet med henvisning til sine vedtægters § 4, stk. 1, må afstå fra at afgøre sagen.

Nævnet bemærker, at der ikke ved denne afgørelse er taget stilling til, om selskabet over for klageren og samleveren er frigjort som følge af den foretagne deponering.

Efter det således anførte

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Poul Sørensen